

Renholdelsesordning

Vejdirektoratet har afgjort 4 klager fra henholdsvis A, B, C og D. De har klaget over K Kommunes afgørelse af 3. april 2008, meddelt ved brev af 27. august 2008 om kommunens overtagelse af renholdelsen af fortovet ud for ejendommene.

Vejdirektoratets afgørelse

K Kommunes afgørelse af 3. april 2008 er ulovlig på grund af manglende partshøring.

Vi skal derfor bede kommunen om at tilbagekalde sin afgørelse.

Baggrund

- Borgerrepræsentationen har ved beslutning af 17. september 1970 har pålagt grundejerne pligten til at renholde og vintervedligeholde fortovene ud for deres ejendomme. Det skete med hjemmel i den daværende vintervedligeholdelseslovs § 5 for offentlige veje i by og § 7 for private fællesveje i by. Beslutningen var ikke geografisk begrænset og derfor gældende for alle gader og veje i bymæssige områder af København.¹
- Kommunen har ikke længere mulighed for at dokumentere, at den har forhandlet med politiet forud for beslutningen af 17. september 1970, og at den straks derefter har offentliggjort beslutningen i lokalblade. Kommunen har dog dokumenteret, at politiet og kommunen har drøftet nye normer for vintertjeneste på et møde den 12. februar 2001, og at politiet den 1. februar 2001 modtog et sæt retningslinjer for udførelse af vintertjeneste. Politiet havde ingen indvendinger.² Og kommunen har desuden i lokalbladet S-avisen, region 04,³ 16. februar 2003 offentliggjort sin beslutning om at pålægge grundejerne renholdelsespligten efter vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 5.⁴
- Det fremgår af partshøringsbrev af 11. oktober 2007 til hver af klagerne, at kommunen har fastsat tre forskellige typer gader i Indre By med hver deres renholdelsesfrekvens og pris – A, B og C-fortove. A-fortove renholdes 7 dage om ugen for 125 kr./m². B-fortove renholdes 5 dage om ugen for 90 kr./m². C-fortove renholdes 2 dage om ugen for 50 kr./m². Prisen udregnes pr. kvadratmeter fortov ud for ejendommen. Det fremgår ikke, hvilken type fortov den enkelte berørte har. Det fremgår heller ikke, hvor stort areal den enkelte ejendom omfattes af.
- Efter partshøringen har Teknik- og Miljøudvalget den 23. januar 2008, Økonomiudvalget den 4. marts 2008 og endelig Borgerrepræsentationen den 3. april behandlet sagen.
- Borgerrepræsentationen vedtog den 3. april 2008, at overtage grundejernes renholdelsesforpligtelse på fortove pr. 1. april 2008 i de områder, som var vist på kortbilag 2B og fremlagt for Borgerrepræsentationen i forbindelse med beslutningen.
- Kommunen har i orienteringsbrev af 17. april 2008 til de berørte grundejere og i pressemeddelelse af 30. april 2008 oplyst, at fra og med den 15. april 2008 overtog kommunen renholdelsen af de fleste fortovsstrækninger i Indre By samt få udvalgte strækninger i det øvrige København. Kommunen ville herefter beregne afgiftens størrelse og snarest meddele afgørelse til de enkelte

¹ Dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens e-mail af 24. marts 2010.

² Dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens e-mails af 12. og 24. marts 2010.

³ Dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens e-mail af 15. juli 2009.

⁴ Dokumenteret for Vejdirektoratet ved kommunens breve af 18. maj og 15. juli 2009.

grundejere med mulighed for at klage til Vejdirektoratet. Betalingstidspunktet ville blive fra den 1. juli 2008, når ordningen var fuldt etableret.

- Kommunen har ved brev af 27. august 2008 meddelt afgørelsen til de omfattede grundejere. Ordningen er obligatorisk og renholdelsen sker mod betaling af en afgift til kommunen. Begrundelsen for at overtage renholdelsen er at sikre et højt og ensartet renholdelsesniveau i centrale og befærdede dele af byen. Kommunen har henvist til en hjemmeside, hvor det er muligt at se en oversigt over de strækninger og områder i byen, som er omfattet af ordningen og hvilke områder, der allerede er omfattet af en lignende eksisterende ordning. Kommunen har ikke i afgørelsen besvaret eller forholdt sig konkret til parternes indsigelser, men har inddelt de ca. 450 indsigelser i temaer, som har været forelagt Borgerrepræsentationen 3. april 2008. Kommunen har i øvrigt efter afgørelsen været i dialog med klagerne i denne sag. Kommunen har til Vejdirektoratet oplyst, at det areal, som hver grundejer var omfattet af først fremgik af selve afgørelsen, fordi en opmåling ville tage $\frac{3}{4}$ år. Kommunen oplyste i stedet ved partshøringen om principperne for arealberegningen, så beslutningen kunne gennemføres hurtigst muligt.
- A har til Vejdirektoratet oplyst, at de ikke har modtaget partshøringsbrevet af 11. oktober 2007.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen⁵, her vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 19, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig. Det betyder, at vi ikke kan tage stilling til kvaliteten af kommunens renholdelse.

Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik. God forvaltningsskik omfatter blandt andet, hvordan kommunen tilrettelægger et sagsforløb, herunder sagsbehandlingstiden, og hvordan kommunen besvarer borgernes henvendelser.

Reglerne om renholdelsesordning

Kommunen (vejbestyrelsen⁶) kan efter forhandling med politiet bestemme, at ejere af ejendomme i byer, der grænser til en offentlig vej, skal rydde fortove ud for ejendommene for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre og renholde fortove, jf. vintervedligeholdelses- og renholdelseslovens § 5, stk. 1.

Sådanne beslutninger skal offentliggøres i lokalblade for at være gyldige, jf. § 5, stk. 4.

Kommunen kan bestemme, at den selv udfører en eller flere af disse opgaver for ejernes regning. Fordelingen af udgifterne mellem ejerne fastsættes af kommunen, jf. lovens § 10.

⁵ Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven

⁶ Jf. vintervedligeholdelseslovens (Lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1103 af 16. september 2010) § 1, stk. 3, jf. vejlovens (Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009) § 2, stk. 5 og 6.

Vores vurdering

Beslutningsgrundlaget og -proceduren

Forudsætningen for, at kommunen efter vintervedligeholdelseslovens § 10 kan overtage pålagte renholdelses- og vintervedligeholdelsesopgaver på en offentlig vej for grundejerens regning, er, at kommunen har truffet en beslutning efter vintervedligeholdelseslovens § 5, der pålægger grundejeren, som ejer af en ejendom der grænser til vejen, at vintervedligeholde og renholde fortov og stiarealer langs med sin ejendom.

Vi kan konstatere, at kommunen har dokumenteret i lokalblad⁷ at have offentliggjort et dokument benævnt "Bekendtgørelse om snerydning, glatførebekæmpelse og renholdelse af gader, veje og pladser i K Kommune", som efter sin ordlyd pålægger ejerne af ejendomme, der grænser til offentlige veje at renholde fortovet ud for ejendommene, jf. lovens § 5, stk. 1.

Kommunen har også dokumenteret, at Borgerrepræsentationen, som er det beslutningsdygtige organ i kommunen, i 1970 har truffet den beslutning efter lovens § 5, stk. 1, der omtales i det offentliggjorte dokument.

Kommunen har ikke dokumenteret, at den forud for beslutningen efter § 5, stk. 1, har forhandlet med politiet. Vi mener dog ikke, at vi kan stille krav om dokumentation for en forudgående forhandling af en beslutning helt tilbage fra 1970, som politiet i øvrigt har været enige i siden 12. februar 2001.

Vi kan derfor på det nuværende grundlag lægge til grund, at kommunen ved gyldig beslutning har pålagt grundejerne pligten til at renholde fortovene, jf. lovens § 5, stk. 1.

Angående kommunens beslutning efter lovens § 10 om at overtage grundejernes pligt til at renholde fortovene har kommunen dokumenteret, at Borgerrepræsentationen den 3. april 2008 besluttede at vedtage ordningen efter lovens § 10, og at et kortbilag, som viste hvilke veje, der skulle med i ordningen, har været forelagt Borgerrepræsentationen ved beslutningen.

Hvilke konkrete opgaver en sådan ordning skal omfatte⁸, kan vi ikke tage stilling til, da det hører under kommunens skøn.

Partshøring

Vi kan konstatere, at grundejerne ikke er blevet partshørt over to faktuelle oplysninger forud for afgørelsen. For det første blev størrelsen af det omfattede areal for hver ejendom ikke oplyst før i den endelige afgørelse. For det andet blev det ikke oplyst, hvilken kategori fortov den enkelte ejendom hørte under, ligesom kategorien for mange af de berørte ejendomme blev ændret fra en billigere til den dyreste kategori efter partshøringen – uden at kommunen gennemførte en ny partshøring. Dette var tilfældet for samtlige de 4 parter, som har klaget, idet deres kategori fortov blev ændret fra B til A.

Hvis en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, må kommunen ikke træffe afgørelse, før den har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at udtale sig. Det gælder

⁷ S-avisen, region 04, 16. februar 2003

⁸ Fx om ordningen både skal omfatte renholdelse og vintervedligeholdelse

dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det fremgår af forvaltningslovens⁹ § 19, stk. 1.

Det gælder dog ikke, hvis det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Eller hvis partens interesse, i at sagens afgørelse udsættes, bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en udsættelse. Det følger af lovens § 19, stk. 2, nr. 1 og 3.

Reglerne i forvaltningslovens § 19 indebærer, at partshøring skal foretages i alle tilfælde, hvor parten skønnes at kunne have en interesse i at få lejlighed til at se og eventuelt kommentere afgørelsesgrundlaget, med mindre hensynet til offentlige eller andre privates interesser taler imod det.

Reglerne skal således på den ene side sikre, at der foreligger et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til at træffe en lovlige og forsvarlig afgørelse, samt tjene det retssikkerhedsmæssige hensyn, at ingen bliver pålagt nye byrder, uden at være hørt forinden.

Vi mener, at kommunen har haft pligt til at partshøre over arealets størrelse og fortovets kategori.

Bestemmelserne i forvaltningslovens § 19, stk. 2, om tilfælde, hvor forvaltningsmyndigheden ikke har pligt til at partshøre, er undtagelsesbestemmelser, og skal som sådan fortolkes indskrænkende. Vi mener ikke, at K Kommune har dokumenteret, at der forelå en sådan særlig undtagelsessituation. Vi mener derfor, at kommunen burde have partshørt over de faktiske oplysninger i sagen om arealets størrelse og kategoriseringen af vejene. Med hensyn til det sidste noterer vi os bl.a., at kommunen under sagen ændrer kategoriseringen af vejene til skade for en række grundejere uden at oplyse om grundlaget for kategoriseringen og den ændrede vurdering af vejen.

Idet vi ikke kan udelukke, at den manglende partshøring kan have haft betydning for afgørelsen i forhold til en række konkrete ejendomme, mener vi, at kommunens afgørelse på dette punkt lider af en væsentlig retlig mangel.

Vi har noteret os, at A ikke har modtaget partshøringsbrevet fra kommunen. Vi kan oplyse, at en myndighed ikke har pligt til at sende en partshøring anbefalet eller med afleveringsattest. Partshøring kan derfor ske ved almindelig brevforsendelse.

Vi har ikke grund til at mene, at kommunen ikke har sendt partshøringsbrev til samtlige berørte parter, herunder A, idet kommunen har foretaget partshøring af ca. 3000 grundejere og modtaget svar fra ca. 450.

Vi mener derfor, at den manglende fremkomst af partshøringsbrevet til A skyldes en tilfældig hændelse, som kommunen ikke bærer risikoen og ansvaret for. Vi mener på den baggrund ikke, at den manglende fremkomst fører til, at afgørelsen allerede af den grund er ulovlig.

Konklusion

Kommunens afgørelse af 27. august 2008 er ulovlig på grund af manglende partshøring.

---

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007

Vi skal derfor bede jer om at tilbagekalde afgørelsen.

Vi foretager os herefter ikke mere i sagen.

